

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก แห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดการผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นการ ทำงานระหว่างผู้วิจัยกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงาน ตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ สังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร

1. กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย จำแนกเป็น
 - 1.1 กลุ่มวิจัย จำนวน 16 คน ในกลุ่มวิจัยประกอบด้วย
 - 1.1.1 ผู้วิจัย (Researcher) จำนวน 1 คน
 - 1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย (Research Participant) จำนวน 15 คน ได้มาโดยการเลือกจากครูผู้ดูแลเด็กทั้งหมด ประกอบด้วย
 - 1.1.2.1 ครูผู้ดูแลเด็กวัดโพธิ์ศรี จำนวน 3 คน
 - 1.1.2.2 ครูผู้ดูแลเด็กบ้านสร้างค้อ จำนวน 2 คน

1.1.2.3 ครูผู้ดูแลเด็กบ้านต๋อน จำนวน 2 คน

1.1.2.4 ครูผู้ดูแลเด็กบ้านสร้างแก้ว จำนวน 2 คน

1.1.2.5 ครูผู้ดูแลเด็กบ้านภูพานทอง จำนวน 2 คน

1.1.2.6 ครูผู้ดูแลเด็กบ้านสะพานสาม จำนวน 2 คน

1.1.2.7 ครูผู้ดูแลเด็กบ้านชมภูพาน จำนวน 2 คน

1.1.3 ผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) จำแนกเป็น

1.1.3.1 ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1) นายกเทศมนตรีตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน

จังหวัดสกลนคร

2) ปลัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน

จังหวัดสกลนคร

3) รองปลัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน

จังหวัดสกลนคร

1.1.3.2 กลุ่มนิเทศ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1) ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลตำบลโคกภู

อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร

2) รองปลัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน

จังหวัดสกลนคร

3) นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการเทศบาลตำบลโคกภู

อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 วรรบแต่ละวรรบมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน (planning) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกัน

วิเคราะห์สภาพและปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ โดยจัดการประชุมเกี่ยวกับการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก และได้เชิญครูผู้ดูแลเด็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อทุกคนเข้าร่วมประชุมเพื่อเตรียมการให้บุคลากรได้รู้หลักการ แนวคิด เทคนิค วิธีการพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความตระหนักที่จะร่วมมือปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวางแผน

กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 การเตรียมการ (Preparation) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.1.1 เตรียมสถานที่ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเลือกใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 7 แห่ง ซึ่งเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

1.1.2 เตรียมบุคคล โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยประชุมร่วมกันซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและบทบาทของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย เป็นการให้ความรู้ที่จะนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในเรื่องที่จะต้องรับผิดชอบ ในครั้งนี้เป็นการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

1.2 การวิเคราะห์สภาพและปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติโดยเชิญครูผู้ดูแลเด็กในเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร ทุกคนเข้าร่วมประชุม เพื่อระดมความคิด ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาที่พบจากการปฏิบัติงานและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาโดยการกำหนดประเด็นที่ต้องการพัฒนาดังนี้

1.2.1 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ศึกษาสภาพและปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของครูผู้ดูแลเด็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร ซึ่งผลจากการประเมินมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ คุณภาพตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ มาตรฐานที่ 2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เพื่อส่งเสริมสุขภาวะในเด็กอยู่ในระดับ 2 หมายถึง พอใช้กล่าวคือขาดการวางแผนและการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาด้านสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย ทำให้เด็กไม่ได้รับการดูแลอย่างเต็มที่และครูผู้ดูแลเด็กไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาวะแก่เด็กปฐมวัย จากการสังเกต พบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาวะในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 7 แห่งนั้น เด็กจะปฏิบัติตามเมื่อได้รับฟังคำสั่งเท่านั้นอีกทั้งครูผู้ดูแลเด็กยังขาดเทคนิคหรือวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาวะในของเด็กเล็กและมาตรฐานที่ 3 ด้านคุณภาพเด็ก ซึ่งประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1 เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายและสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพของตนตัวบ่งชี้ที่ 2 เด็กมีพัฒนาการด้านจิตใจ-อารมณ์ สังคมตัวบ่งชี้ที่ 3

เด็กได้รับการปลูกฝังคุณธรรม/จริยธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์และตัวบ่งชี้ที่ 4 เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีผลการประเมินระดับ 2 คือ พอใช้ กล่าวคือ เด็กจะสามารถทำได้กิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองด้านร่างกายและสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพของตนเองได้ ต้องมีผู้ชี้แนะ กำกับ ควบคุม ปัญหาในข้อนี้ยังส่งผลให้เด็กส่วนใหญ่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์และมีฟันผุร้อยละ 60 ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นความเสี่ยงอย่างยิ่งในการดำเนินงานด้านสุขภาวะเด็กเล็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่บ่งชี้ว่าผู้เกี่ยวข้องขาดความตระหนัก ไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินการ หากปล่อยให้เป็นเช่นนี้ต่อไปย่อมส่งผลกระทบต่อภาวะโภชนาการเด็กที่ไม่พึงประสงค์ (ประกาศเทศบาลตำบลสร้างค้อ ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2557)

1.2.2 ครูผู้ดูแลเด็กนำเสนอการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เพื่อส่งเสริมสุขภาวะในเด็ก ตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

1.2.3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวิพากษ์ประเด็นปัญหา โดยจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

1.2.4 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันสรุปประเด็นปัญหา

1.2.5 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน เป็นแนวทางการพัฒนาเนื่องจากเป็นแนวทางที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ และเป็นวิธีที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย

1.3 การวางแผนแนวทางการพัฒนา

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันวางแผนแนวทางการพัฒนาและวิธีดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้แนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ได้แก่

- 1) ประชุมปฏิบัติการ
- 2) การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติและ
- 3) การนิเทศภายใน

1.3.1 การวางแผนแนวทางการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมวางแผนการจัดทำโครงการ

ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1.3.1.1 เขียนโครงการ และเสนอขออนุมัติโครงการประชุม

เชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร ตามลำดับขั้น โดยการจัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติโครงการจากผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ชื่อโครงการ : โครงการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร

2) หลักการและเหตุผล : การพัฒนาของเด็กเล็กในช่วงเริ่มต้นวัย 2 - 7 ปี ถือว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งทิศทางด้านทัศนคติ การพัฒนาการทางอารมณ์ และการพัฒนาด้านทักษะการรับรู้ทางด้านสมองระบบประสาทต่าง ๆ ซึ่งการจัดกระบวนการการเรียนรู้ในวัยนี้จึงถือว่ามีความสำคัญ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่ที่เด็ก ๆ จะได้รับการพัฒนาสมองการเรียนรู้ บุคลิกภาพ ทักษะชีวิต รวมทั้งการปลูกฝังการเป็นพลเมืองเด็ก ผ่านกระบวนการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็กจึงมีบทบาทสำคัญในการยกระดับการพัฒนาศักยภาพของเด็ก ดังนั้นการออกแบบกระบวนการเรียนรู้และพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ ตลอดจนทักษะและทัศนคติของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาสุขภาวะที่ดีในทุกมิติของเด็กเล็กโดยใช้มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ เป็นเกณฑ์การประเมินนั้น ในมาตรฐานที่ 2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เพื่อส่งเสริมสุขภาวะในเด็กอยู่ในระดับ 2 หมายถึง พอใช้ กล่าวคือ ขาดการวางแผนและการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาด้านสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย ทำให้เด็กไม่ได้รับการดูแลอย่างเต็มที่และครูผู้ดูแลเด็กไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาวะแก่เด็กปฐมวัย จากการสังเกตพบว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาวะในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 7 แห่งนั้น เด็กจะปฏิบัติตามเมื่อได้รับฟังคำสั่งเท่านั้นอีกทั้งครูผู้ดูแลเด็กยังขาดเทคนิคหรือวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาวะในของเด็กเล็กและมาตรฐานที่ 3 ด้านคุณภาพเด็ก ซึ่งประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ พบว่า

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีผลการประเมินระดับ 2 คือ พอใช้ กล่าวคือ เด็กจะสามารถทำได้กิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองด้านร่างกายและสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพของตนเองได้ ต้องมีผู้ชี้แนะ กำกับควบคุม ปัญหาในข้อนี้ยังส่งผลให้เด็กส่วนใหญ่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์และมีฟันผุร้อยละ 60 ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นความเสี่ยงอย่างยิ่งในการดำเนินงานด้านสุขภาวะเด็กเล็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่บ่งชี้ว่าผู้เกี่ยวข้องขาดความตระหนัก ไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินการ หากปล่อยให้เป็นเช่นนี้ต่อไปย่อมส่งผลกระทบต่อภาวะโภชนาการเด็กที่ไม่พึงประสงค์

เทศบาลตำบลสร้างค้อ จึงได้จัดทำโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อขึ้น เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กเล็กให้สอดคล้องกับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติได้

3) วัตถุประสงค์ :

- 3.1) เพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็ก ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กเล็กได้อย่างถูกต้อง
- 3.2) เพื่อเพิ่มพูนความสามารถและทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับครูผู้ดูแลเด็ก
- 3.3) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เกิดประสิทธิภาพต่อผู้เรียน สถานศึกษา และสอดคล้องกับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ ตามมาตรฐานที่ 2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมาตรฐานที่ 3 ด้านคุณภาพเด็กเล็ก
- 3.4) ระยะเวลา : ดำเนินการ ระหว่างวันที่ 19 – 20 สิงหาคม 2560 ณ ห้องประชุมสภาเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร
- 3.5) หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักปลัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ
- 3.6) ผลที่คาดว่าจะได้รับ :
 - (1) ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กเล็กได้อย่างถูกต้อง
 - (2) ครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถและทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

(3) ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สอดคล้องกับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ

1.3.1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ

1.3.1.3 ประสานงานกับวิทยากร บุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3.1.4 จัดเตรียมสถานที่ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร

1.3.1.5 จัดเตรียมเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการและเครื่องมือในการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ

1.3.2 การวางแผนแนวทางการนิเทศภายใน

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันกำหนดแผนการนิเทศภายในหลังจากที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้เข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ โดยกลุ่มผู้นิเทศร่วมกันติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเพื่อให้คำแนะนำ คำปรึกษาช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดกิจกรรม เพื่อให้การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานและการนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้ต่อไป ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้นิเทศได้กำหนดการนิเทศภายใน วันที่ 9 – 17 ตุลาคม 2560

1.4 การวางแผนปฏิบัติการ

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันวางแผนดำเนินการ เพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ โดยกำหนดรายละเอียดของกิจกรรมการปฏิบัติงาน เป้าหมาย ระยะเวลาการดำเนินกิจกรรม

ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และแหล่งข้อมูล ดังตาราง 2

ตาราง 2 แผนการปฏิบัติงานการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงาน
ตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ
สังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร

กิจกรรม	วัตถุประสงค์/ เป้าหมาย	ระยะเวลา/ สถานที่	การเก็บข้อมูล/ เครื่องมือที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
1. การประชุม เชิงปฏิบัติการ	1.1 ครูผู้ดูแล เด็กมีความรู้ ความเข้าใจใน การดำเนินงาน ตามมาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็ก แห่งชาติ 1.2 ครูผู้ดูแล เด็กสามารถ ดำเนินงานตาม มาตรฐานศูนย์ เด็กเล็ก แห่งชาติ	กรกฎาคม – กันยายน 2560	-การทดสอบ ก่อนการประชุม ปฏิบัติการ -การสังเกต พฤติกรรม -การสัมภาษณ์ -การทดสอบ หลังการประชุม ปฏิบัติการ	- ผู้วิจัยและ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
2. การ ดำเนินงาน ตามมาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็ก แห่งชาติ	-ครูผู้ดูแลเด็ก ดำเนินงานตาม มาตรฐานศูนย์ เด็กเล็ก แห่งชาติได้	กรกฎาคม – ตุลาคม 2560	-แบบประเมิน	- ผู้วิจัยและ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย - กลุ่มผู้นิเทศ

ตาราง 2 (ต่อ)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์/ เป้าหมาย	ระยะเวลา/ สถานที่	การเก็บข้อมูล/ เครื่องมือที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
3. การนิเทศ ภายใน	-ครูผู้ดูแลเด็ก เกิดทักษะ ความรู้ ความ เข้าใจและ สามารถ ดำเนินงานตาม มาตรฐานศูนย์ เด็กเล็ก แห่งชาติ	ตุลาคม 2560	-การสัมภาษณ์ -การประเมิน ผลการ ดำเนินงาน	- กลุ่มผู้นิเทศ
วงรอบที่ 2	ดำเนินการหลังจากสะท้อนกลับและพบปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือ พัฒนาให้ดีขึ้นโดยกำหนดดำเนินการ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2560 – มกราคม 2561			

ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติการ (Action)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ
โดยดำเนินการทำกิจกรรม ดังนี้

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการตาม
กำหนดไว้ 2 วัน ได้แก่ วันที่ 19 – 20 สิงหาคม 2560 โดยประสานงานกับวิทยากรที่มี
ความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติมาให้ความรู้แก่
ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเพื่อฝึกปฏิบัติและดูผลความถูกต้องในการดำเนินงานตามมาตรฐาน
ศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในครั้งนี้ซึ่งวิทยากร จำนวน 2 คน ได้แก่

2.1.1 นายทองใส ยอดยศ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชน
บ้านสร้างค้ออำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร

2.1.2 นายศิริ เรืองจรัส ผู้อำนวยการกองการเทศบาล
ตำบลโคกภู อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร

ตาราง 3 กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพ
ครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กในสังกัดเทศบาล
ตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร

วัน เดือน ปี	เวลา	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ
19 ส.ค. 60	08.00 – 08.30 น.	- ลงทะเบียนรับเอกสาร	นางรัศมี เลิศสงคราม (ผู้ร่วมวิจัย)
	08.30 – 09.00 น.	- พิธีเปิดการอบรม - ทดสอบความรู้ก่อนการอบรม เชิงปฏิบัติการ	
	09.00 – 12.00 น.	บรรยาย เรื่อง แนวทางการ ดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็ก เล็กแห่งชาติ - มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการ ศูนย์เด็กเล็ก - การบริหารงานอย่างเป็นระบบ - การบริหารจัดการบุคลากร - การจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์ เด็กเล็ก - มาตรการด้านความปลอดภัยของ ศูนย์เด็กเล็ก - การสร้างเครือข่ายและการมี ส่วนร่วม	นายศิริ เรืองจรัส (วิทยากร)
	12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	

ตาราง 3 (ต่อ)

วัน เดือน ปี	เวลา	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ
19 ส.ค. 60	13.00 – 16.00 น.	- มาตรฐานที่ 2 การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก - การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาการเด็ก - การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย - การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจ-อารมณ์ - การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม - การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา	นายทองใส ยอดยศ (วิทยากร)
20 ส.ค. 60	08.00 – 08.30 น.	- ลงทะเบียน	นางรัศมี เลิศสงคราม (ผู้ร่วมวิจัย)
	08.30 – 12.00 น.	- การดำเนินงานตาม มาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ - มาตรฐานที่ 3 คุณภาพเด็ก - เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายและสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพของตน - เด็กมีพัฒนาการทางด้านจิตใจ - อารมณ์ สังคม - เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา	นายทองใส ยอดยศ (วิทยากร)
	12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	

ตาราง 3 (ต่อ)

วัน เดือน ปี	เวลา	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ
20 ส.ค. 60	13.00 – 15.30 น.	บรรยาย เรื่อง บทบาทของหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในการยกระดับคุณภาพศูนย์ เด็กเล็ก	นายศิริ เรืองจรัส (วิทยากร)
	15.30 – 16.30 น.	- ชักถาม แสดงความคิดเห็น - ทดสอบความรู้ หลังการประชุม เชิงปฏิบัติการ - ปิดการประชุม	1. นายทองใส ยอดยศ (วิทยากร) 2. นายศิริ เรืองจรัส (วิทยากร) 3. น.ส.สุธาดิณี คันธรินทร์ (ผู้วิจัย)

หมายเหตุ: เวลา 10.30 – 10.45 น. และ 14.30 – 14.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
และเครื่องดื่ม

หมายเหตุ ผู้รับผิดชอบที่เป็นผู้ร่วมวิจัยมีบทบาทเป็นผู้ช่วยในการรับลงทะเบียน จัดและ
แจกเอกสารในการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.2 การนิเทศภายใน ได้ดำเนินการหลังจากที่มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ
มาแล้ว โดยกำหนดระหว่างวันที่ 9 – 17 ตุลาคม 2560 โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกัน
ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติเพื่อให้คำแนะนำ
คำปรึกษา ช่วยเหลือและปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินงานได้เป็นระบบและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ตาราง 4 การนิเทศภายในครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร

วัน/ เดือน/ปี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
9 ต.ค. 60	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วัดโพธิ์ศรี	นางรตนา สงดา นางเสถียร อินกอง นางนภาพร หงษ์นคร	นายศิริ เรืองจรัส นางวิภาดา พงศ์อันทไช นางวีณา บุปผา
10 ต.ค. 60	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านสร้างค้อ	นางสาวนิตยา จำปาม่วง นางสายทอง สายสินธ์	นายศิริ เรืองจรัส นางวิภาดา พงศ์อันทไช นางวีณา บุปผา
11 ต.ค. 60	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านด่อน	นางสาวพรนิภา หลินภู นางทิพนตร ศรีประไหม	นายศิริ เรืองจรัส นางวิภาดา พงศ์อันทไช นางวีณา บุปผา
12 ต.ค. 60	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านสร้างแก้ว	นางสาวผ่องศรี มุ่งคุณ นางสายฝน ตาลทรัพย์	นายศิริ เรืองจรัส นางวิภาดา พงศ์อันทไช นางวีณา บุปผา
13 ต.ค. 60	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านภูพานทอง	นางรัศมี เลิศสงคราม นางพิชญภา จันทรหอม	นายศิริ เรืองจรัส นางวิภาดา พงศ์อันทไช นางวีณา บุปผา
16 ต.ค. 60	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านสะพานสาม	นางบัวทอง ศรีพยอม นางเยาวพร กิ่งพรมภู	นายศิริ เรืองจรัส นางวิภาดา พงศ์อันทไช นางวีณา บุปผา
17 ต.ค. 60	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านชมภูพานเหนือ	นางปานใจ เนาวะเดช นางสาคร จันทรคำ	นายศิริ เรืองจรัส นางวิภาดา พงศ์อันทไช นางวีณา บุปผา

ขั้นที่ 3 ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation)

ผู้วิจัยได้สังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

3.1 กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการเก็บข้อมูลโดยการทดสอบ การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ และการประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยขณะประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.2 กิจกรรมการนิเทศภายใน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติและสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลเด็ก

ขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection)

หลังจากการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ สามารถดำเนินงานจนปรากฏผลแล้วได้ดำเนินการสะท้อนกลับการปฏิบัติงานว่ามีสิ่งใดเกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาไปบ้างได้ดำเนินการดังนี้

4.1 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ มาวิเคราะห์ร่วมกัน

4.2 ประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเพื่อให้วิพากษ์วิจารณ์ผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย รวมทั้งร่วมกันสะท้อนกลับ (Reflection) ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นต่อครูผู้ดูแลเด็กและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ

4.3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ประเมินและสรุปผลการพัฒนา โดยวิธีการสัมภาษณ์และการประเมินผลการดำเนินงานการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร

4.4 สรุปและรายงานผลการดำเนินงานดังนี้

4.4.1 สรุปผลความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4.4.2 สิ่งที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์มีอะไรบ้าง นำมาปรับปรุงแก้ไข ส่วนที่บกพร่อง เพื่อดำเนินการต่อไป โดยจะได้ร่วมกันกำหนดแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ในรอบวงกลมที่ 2 ต่อไป

วงรอบที่ 2

ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน (Replanning)

1. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ในวงรอบที่ 1 โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันวิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากวงรอบที่ 1 นำปัญหาที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ โดยใช้ข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในมาพิจารณา

2. กำหนดแนวทางการพัฒนาดังนี้

2.1 การนิเทศภายใน โดยใช้มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

ประจำเดือนมกราคม 2561 ในการจัดทำแผนดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันคิดวิเคราะห์ อภิปรายเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ และร่วมกันปรับปรุงการดำเนินการตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้กำหนดการนิเทศภายในภายในวันที่ 3 - 11 มกราคม 2561 นำเสนอ ดังตาราง 5

ตาราง 5 การนิเทศภายในครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร (วงรอบที่ 2)

วัน/ เดือน/ปี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
3 ม.ค. 61	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วัดโพธิ์ศรี	นางรัตนา สงดา นางเสถียร อินกอง นางนภาพร หงษ์นคร	นายศิริ เรืองจรัส นางวิภาดา พงศ์อันทไช นางวีณา บุปผา
4 ม.ค. 61	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านสร้างค้อ	นางสาวนิตยา จำปาม่วง นางสายทอง สายสินธ์	นายศิริ เรืองจรัส นางวิภาดา พงศ์อันทไช นางวีณา บุปผา
5 ม.ค. 61	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านดอน	นางสาวพรนิภา หลินภู นางทิพนพร ศรีประไหม	นายศิริ เรืองจรัส นางวิภาดา พงศ์อันทไช นางวีณา บุปผา

ตาราง 5 (ต่อ)

วัน/ เดือน/ปี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
8 ม.ค. 61	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านสร้างแก้ว	นางสาวผ่องศรี มุ่งคุณ นางสายฝน ตาลทรัพย์	นายศิริ เรืองจรัส นางวิภาดา พงศ์อันทไช นางวีณา บุปผา
9 ม.ค. 61	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านภูพานทอง	นางรัศมี เลิศสงคราม นางพิชญภา จันทรหอม	นายศิริ เรืองจรัส นางวิภาดา พงศ์อันทไช นางวีณา บุปผา
10 ม.ค. 61	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านสะพานสาม	นางบัวทอง ศรีพยอม นางเยาวพร กิ่งพรมภู	นายศิริ เรืองจรัส นางวิภาดา พงศ์อันทไช นางวีณา บุปผา
11 ม.ค. 61	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านชมภูพานเหนือ	นางปานใจ เนาวะเดช นางสาคร จันทรคำ	นายศิริ เรืองจรัส นางวิภาดา พงศ์อันทไช นางวีณา บุปผา

2.2 แผนปฏิบัติการ (Action Plan) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดแผนปฏิบัติการโดยระบุรายละเอียดของกิจกรรม เป้าหมาย ระยะเวลาการดำเนินกิจกรรม ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรม วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และแหล่งข้อมูล ดังตาราง 6

ตาราง 6 แผนปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐาน
ศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ
อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร (วงรอบที่ 2)

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะ	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีเก็บ ข้อมูล	เครื่องมือ ที่ใช้	แหล่ง ข้อมูล
1. การ นิเทศ ภายใน	-ครูผู้ดูแลเด็ก (กลุ่มที่อยู่ใน เกณฑ์ที่ไม่ บรรลุ วัตถุประสงค์) ตามมาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็ก แห่งชาติ	3 – 16 ม.ค. 61	-เด็กทุกคน - ผู้ร่วม วิจัย จำนวน 15 คน - ผู้วิจัย	-การ สังเกต - การนิเทศ ภายใน -การ สัมภาษณ์	- แบบ สังเกต พฤติกรรม -แบบนิเทศ ภายใน - แบบ สัมภาษณ์	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วม วิจัย

ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติการ (Re Action) ดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ประชุมวางแผนการจัดเตรียมการดำเนินการ
นิเทศภายใน ร่วมกันสรุปปัญหาและกำหนดเครื่องมือที่จะนำไปใช้ในการประเมินพัฒนา
กลุ่มที่อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์

2. ดำเนินการปฏิบัติการนิเทศภายใน โดยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในส่วน
ที่ผู้ร่วมวิจัยดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์

ขั้นที่ 3 ขั้นการสังเกตการณ์ (Re Observation) ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสังเกต การประเมินผลการ
นิเทศภายใน

ขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนกลับ (Re Reflection)

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการนิเทศภายใน มาวิเคราะห์
เพื่อหาข้อสรุปร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐาน
ศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

2. สรุปผลการนิเทศภายในจากเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การดำเนินงาน และเปรียบเทียบผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 กับวงรอบที่ 2

3. แจ้งผลการดำเนินงานให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทราบ เพื่อสะท้อนกลับผลการดำเนินงานและให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการตรวจสอบ วิเคราะห์ผลให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำแนกการใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการเก็บ รวบรวมข้อมูลตามประเภทลักษณะของเครื่องมือ วิธีการสร้าง และการหาคุณภาพ ของเครื่องมือดังนี้

1. ประเภทของเครื่องมือ มี 4 ประเภท ประกอบด้วย

- 1.1 แบบทดสอบก่อน-หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 1 ฉบับ
- 1.2 แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ
- 1.3 แบบสังเกต จำนวน 1 ฉบับ
- 1.4 แบบประเมิน จำนวน 3 ฉบับ

2. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

2.1 แบบทดสอบก่อน-หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 1 ฉบับ

มีลักษณะเป็นแบบปรนัย มี 4 ตัวเลือก ใช้วัดความรู้ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Pre – test) และวัดความรู้หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Post – test) เป็นแบบทดสอบ ชัดเดียวกัน จำนวน 30 ข้อ

2.2 แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ ดังนี้

2.2.1 แบบสัมภาษณ์สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาศักยภาพ

ครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ สังกัดเทศบาลตำบล สร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร แบ่งออกเป็น 2 ตอน แต่ละตอนมีประเด็น สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาศักยภาพครู ผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ สังกัดเทศบาลตำบล สร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร

2.3 แบบสังเกต จำนวน 1 ฉบับ ดังนี้

2.3.1 แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้ร่วมวิจัยในการประชุม

เชิงปฏิบัติการการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ สังกัดเทศบาลตำบล
สร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร

2.4 แบบประเมิน แบ่งออกเป็น จำนวน 3 ฉบับ

2.4.1 แบบประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้ร่วมวิจัยหลังการประชุม

เชิงปฏิบัติการการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

2.4.2 แบบประเมินการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

2.4.3 แบบประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก

แห่งชาติ

3. การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

3.1 แบบทดสอบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 ศึกษารูปแบบการสร้างแบบทดสอบจากหนังสืองานวิจัย

เบื้องต้น

3.1.3 กำหนดวัตถุประสงค์และขอบข่ายเนื้อหาที่ออกข้อสอบ

3.1.4 สร้างแบบทดสอบตามกรอบวัตถุประสงค์และขอบข่ายเนื้อหา

3.1.5 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมครอบคลุมของประเด็นการทดสอบ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ
ประกอบด้วย

3.1.5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธาน

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.1.5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไธล

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.1.5.3 นางนภาพร ศรีมรกต ศึกษาานิเทศก์องค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

3.1.5.4 นายทองใส ยอดยศ ผู้อำนวยการโรงเรียน

ชุมชนบ้านสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร

3.1.5.5 นายศิริ เรืองจรัส ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาล

ตำบลโคกภู อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร

3.2 นำแบบทดสอบไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วดำเนินการจัดพิมพ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 ศึกษารูปแบบการสร้างแบบสัมภาษณ์

3.3.3 กำหนดวัตถุประสงค์และขอบข่ายที่ต้องการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาและตรงเป้าหมายข้อมูลที่ต้องการ

3.3.4 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามกรอบที่กำหนด เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ครอบคลุมของประเด็นการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเป็นชุดเดียวกับ 3.1.5

3.4 แบบสังเกตผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.4.2 ศึกษารูปแบบการสร้างแบบสังเกตจากหนังสืองานวิจัย

เบื้องต้น

3.4.3 กำหนดวัตถุประสงค์ของขอบข่ายที่ต้องการในแต่ละกิจกรรม

3.4.4 ดำเนินการสร้างแบบสังเกตให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์เนื้อหา ตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ

3.4.5 นำแบบสังเกตที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเป็นชุดเดียวกับข้อ 3.1.5

3.4.6 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วดำเนินการจัดพิมพ์แบบสังเกตเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.5 แบบประเมิน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.5.2 กำหนดวัตถุประสงค์และขอบข่ายของเนื้อหา

3.5.3 สร้างแบบประเมินแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณา

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเป็นชุดเดียวกับข้อ 3.1.5

3.5.4 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วดำเนินการจัดพิมพ์แบบสังเกตเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1.1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

1.2 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติการ 3) การสังเกตการณ์และ 4) การสะท้อนกลับ

1.3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร โดยใช้เครื่องมือ ประกอบด้วย แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบประเมิน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการและขั้นตอนของการพัฒนา แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

2. การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

2.1 แบบทดสอบ ใช้สำหรับทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.2 แบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

2.3 แบบสังเกต ใช้สำหรับสังเกตพฤติกรรมของครูผู้ดูแลเด็กในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

2.4 แบบประเมิน เป็นแบบประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้ร่วมวิจัย หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ, แบบประเมินการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ และแบบประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบทดสอบมาวิเคราะห์ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการทดสอบครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ประเมินโดยวิทยากร

2. นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินมาวิเคราะห์ โดยยึดหลักสามเส้า (Triangulation) ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านข้อมูล จากแหล่งข้อมูลของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้านผู้วิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ร่วมวิจัยหลายคน และด้านวิธีการโดยการใช้ข้อมูลจากเครื่องมือต่าง ๆ จากการดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรมในแผนการปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กสู่การปฏิบัติเพื่อการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึก มาเชื่อมโยงเรียบเรียงในเชิงพรรณนาวิเคราะห์

4. การแปลค่าข้อมูลที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

4.1 การให้คะแนนแบบสอบถามมีดังนี้

ระดับสภาพ/ปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ระดับสภาพ/ปัญหาอยู่ในระดับมาก	ให้ 4 คะแนน
ระดับสภาพ/ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ระดับสภาพ/ปัญหาอยู่ในระดับน้อย	ให้ 2 คะแนน
ระดับสภาพ/ปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

4.2 การแปลความหมายคะแนนของแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด, (2553, หน้า 103) ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

4.3 ค่าร้อยละความก้าวหน้า โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละความก้าวหน้า} = \frac{\text{คะแนนหลังการดำเนินการ} - \text{คะแนนก่อนการดำเนินการ}}{\text{คะแนนเต็ม}} \times 100$$

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง
2. ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง
3. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มีดังนี้

1. ค่าร้อยละ (%)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$)
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. ร้อยละความก้าวหน้า